УДК 636.4.084

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ РАЦІОНІВ ГОДІВЛІ ВІДЛУЧЕНИХ ПОРОСЯТ ЧЕРВОНО-БІЛОПОЯСНОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ЛІНІЇ М'ЯСНИХ СВИНЕЙ

***О.І.Юлевич**, кандидат технічних наук, доцент*
***Ю.Ф.Дехтяр**, асистент*
Миколаївський державний аграрний університет

У статті наведено результати аналізу поживності раціонів годівлі відлучених поросят червоно-білопоясної породи до 120-денного віку. Виявлено відхилення за вмістом окремих компонентів та надано пропозиції щодо покращення умов годівлі і зменшення витрат кормових одиниць на одиницю приросту.

В статье приведены результаты анализа питательности рационов кормления поросят-отъемышей красно-белопоясной породы до 120 дней. Выявлены отклонения в содержании отдельных компонентов и представлены рекомендации по улучшению условий кормления, которые позволят уменьшить затраты кормовых единиц на единицу прироста.

Постановка проблеми. Основна задача ведення свинарства - збільшення росту молодняку свиней і зниження витрат кормів на 1 кг приросту живої маси. За рахунок організації фізіологічно повноцінної годівлі, балансування раціонів за вмістом основних поживних і біологічно активних речовин відповідно до деталізованих норм годівлі тварин можна досягти високої їх продуктивності [1].

Зараз на території України у державних, колективних після реформування, індивідуальних та фермерських господарствах розводять більше десяти різних вітчизняних та зарубіжних порід свиней. З 1994 року затверджено нову популяцію тварин – червоно-поясна спеціалізована лінія м'ясних свиней (ЧПСЛ). ДГ "Зоряне" Первомайського району Миколаївської області отримало статус племінного заводу по даній породі. Відповідно до цільового стандарту породи середньодобовий приріст тварин за період від 30 до 100 кг складає 846 г, вік досягнення живої маси 100 кг – 176,5 днів, витрати корму на 1 кг приросту – 3,46 корм. од. [4].

Але результати вирощування відлучених поросят в господарстві не співпадають з даними стандарту. В першу чергу спосте-

рігається суттєва перевитрата кормів і кормових одиниць на 1 кг приросту (табл. 1).

Таблиця 1

Показники росту і розвитку відлучених поросят породи ЧПСЛ

Показники	Одиниці виміру	Результати
Жива маса при відлучені, 60 днів	кг	15
Жива маса у 120 днів	кг	30
Довжина тулуба у 60 днів	см	78
Довжини тулубу у 120 днів	см	102
Обхват грудей у 60 днів	см	75
Обхват грудей у 120 днів	см	100
Середньодобовий приріст	г	250
Витрати кормів на одиницю приросту	кг	16,5
Витрати кормових одиниць на одиницю приросту	кг	14,7

Завдання дослідження. З метою реалізації генетичного потенціалу свиней ЧПСЛ та поліпшення економічної ефективності галузі досліджувалися умови годівлі поросят від 60 денного до 120 денного віку, проводилася оцінка поживності раціону і були запропоновані певні заходи щодо використання кормів і преміксів-стартерів при вирощуванні відлучених поросят.

Дослідження проводилися на 48 відлучених поросятах, що були отримані від семі свиноматок породи ЧПСЛ. Хімічний склад раціонів та їх поживність оцінювалися за допомогою комп'ютерної програми "Раціон", розробленої на кафедрі годівлі та розведення сільськогосподарських тварин Дехтярем Ю.Ф.

Склад раціону, який використовується у господарстві для годівлі відлучених поросят масою 20-30 кг наведено у таблиці 2.

Крім того, для підгодівлі поросят в господарстві застосовують премікс-стартер, який за своїми компонентами майже не відрізняється від раціону і містить дерть ячмінну, пшеничну, кукурудзяну горохову, м'ясокісткове і трав'яне борошно, крейду і сіль.

Аналіз раціонів свідчить, що за всіма показниками поживності спостерігається перебільшення норми на 47-68%, а вміст сирої клітковини підвищений майже в два рази. В той самий час кіль-

кість міді, марганцю, кобальту менша за норму, а вітамінів А, D, В12 не вистачає практично на 100%.

Таблиця 2

Раціон годівлі відлучених поросят в ДГ "Зоряне"

Корма	Кількість на 1 голову, кг
Кукурудза дерть	0,300
Ячмінь дерть	0,900
Овес дерть	0,200
Горох дерть	0,100
Шрот соняшниковий	0,100
Комбісилос	0,200
Буряк кормовий	0,600
Сіль кухонна	0,005
Крейда кормова	0,008
Трав'яне борошно люцерна	0,050
Борошно м'ясо-кісткове	0,100
Відвійки	1,500

Відомо [1,2], що надмірний вміст клітковини в раціонах пригнічує засвоєння інших поживних речовин. Перебільшення кількості перетравного протеїну, незамінних амінокислот - лізину, метионіну і цистіну в цьому випадку не має позитивного впливу, а лише збільшує витрати кормових одиниць на одиницю маси приросту.

Надмірне надходження в організм тварини кальцію і фосфору (на 114 і 87% відповідно) також має негативний вплив на розвиток серцево-судинної системи і порожнин травного тракту. В однокамерних тварин надмірна кількість кальцію призводить до зниження перетравності жирів та зменшення поїдання кормів. При цьому порушується обмін магнію, фосфору, заліза, марганцю та йоду. Тривалий надлишок кальцію в раціоні спричиняє гіпертрофію щитовидної залози, а у свиней — паракетароз. Свині, що ростуть, особливо чутливі до надлишків кальцію, оскільки обмін його стає більш лабільним у зв'язку з обмеженим рухомим резервом і порушенням функції паращитовидної залози [3].

Що стосується використання премікс-стартерів для відлучених поросят, то, оскільки їх склад не сприяє балансуванню окремих поживних речовин, їх застосування лише погіршує проблему нормалізації раціону і викликає додаткову перевитрату кормових одиниць.

На підставі отриманих даних і враховуючи перелік кормів, що використовуються в господарстві, було запропоновано збалансовані раціони і склад премікс-стартеру для використання його в годівлі відлучених поросят (табл.3 і 4).

Таблиця 3

Запропонований раціон годівлі для відлучених поросят

Корма	Кількість на 1 голову, кг
Дерть кукурудзяна	0,079
Дерть ячмінна	0,821
Дерть горохова	0,170
Шрот соняшниковий	0,053
Сіль кухонна	0,005
Крейда кормова	0,004
Борошно м'ясо-кісткове	0,038
Відвійки	1,171

Використання запропонованого раціону надає можливість виключити дерть вівсяну, комбісилос, буряк кормовий, трав'яне борошно повністю, а кількість дерті кукурудзяної, шроту соняшникового, борошна м'ясо-кісткового і відвійок зменшити на 37%, 49%, 62% і 22% відповідно. Витрати кормів на одну голову при цьому знижуються в 1,7 рази. Пропонований раціон передбачає збільшити лише використання дерті горохової на 70%.

Запропонований премікс-стартер, який використовується у суміші з пшеничними висівками, дозволяє забезпечити відлучених поросят необхідною кількістю мікроелементів і вітамінів.

Висновки. На підставі отриманих результатів можна зробити наступні висновки:

- незбалансованість раціонів годівлі відлучених поросят викликає перевитрату кормових одиниць на 1 кг приросту у 4,2

рази у порівнянні із цільовим стандартом породи;

- використання раціону, створеного на підставі кормів, що вирощуються в господарстві, надасть можливість зменшити витрати кормів на одну голову у 1,7 рази;
- розроблений премікс-стартер для відлучених поросят повністю забезпечує потребу у мінеральних і вітамінних компонентах живлення.

Таблиця 4

Склад премікс-стартеру, що пропонується для годівлі відлучених поросят

Показники	Од. виміру	Нестача в раціоні	Додати до 9,801 кг пшеничних висівок		
			маса	од.виміру	інгредієнт
Залізо	мг	11,35	24128,8	мг	Сірчанокисле залізо
Мідь	мг	6,63	11133,4	мг	Сірчанокисла мідь
Цинк	мг	20,73	38953,1	мг	Сірчанокислий цинк
Марганець	мг	35,90	67293,4	мг	Сірчанокислий марганець
Кобальт	мг	1,04	2119,6	мг	Сірчанокислий кобальт
Каротин	мг	8,14	695,3	мг	Мікробіологічний каротин
Вітамін А	МО	4599,83	6,0	г	Мікровіт А кормовий
D	МО	444,52	47,5	г	Дріжджі опромінені кормові
B_2	мг	0,18	157,7	мг	Гранувіт B_2
B_3	мг	3,90	2081,0	мг	Пантотенат кальцію
B_5	мг	10,15	4422,0	мг	Нікотинова кислота
B_{12}	мкг	21,31	91,0	мг	КМБ-12

ЛІТЕРАТУРА

1. Кошелева Г. Получение здорового молодняка //Свиноводство. - 2004. - № 3. - с.15-16.

2. Медведєв В.О., Ткачук М.М. Вирощування поросят. - К.: Урожай, 1990.- 112 с.

3. Мінеральне живлення тварин /за ред. Кліценка Г.Т. та ін.- К.: Світ", 2001. - 576 с.

4. Нова вітчизняна популяція червоно-білопоясних свиней м'ясного напрямку продуктивності. Рибалко В.П., Нагаєвич В.М. - Полтава, 2003. - 12 с.